

**ZAŁOŻENIA POLITYKI
SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ
MIASTA ŁOMŻA
NA 2012 ROK**

ŁOMŻA, WRZESIEŃ 2011

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	3
I. UWARUNKOWANIA.....	6
A. ZEWNĘTRZNE	6
B. WEWNĘTRZNE.....	6
II. CELE POLITYKI SPOŁECZNO – GOSPODARCZEJ.....	7
<i>Infrastruktura techniczna.....</i>	<i>7</i>
<i>Gospodarka komunalna i ochrona środowiska.....</i>	<i>7</i>
<i>Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego.....</i>	<i>8</i>
<i>Sport, turystyka i promocja miasta.....</i>	<i>8</i>
<i>Rozwój przedsiębiorczości.....</i>	<i>9</i>
<i>Informatyka.....</i>	<i>10</i>
<i>Oświata i wychowanie.....</i>	<i>10</i>
<i>Gospodarka nieruchomościami i planowanie przestrzenne.....</i>	<i>10</i>
<i>Ochrona zdrowia.....</i>	<i>10</i>
<i>Pomoc społeczna.....</i>	<i>11</i>
<i>Bezpieczeństwo publiczne.....</i>	<i>11</i>
III. ŚRODKI NA REALIZACJĘ ZAMIERZONYCH CELÓW.....	11

WPROWADZENIE

Niniejszy dokument przedstawia założenia planowanych działań społeczno – gospodarczych miasta Łomża na 2012 r. Jest on oparty na dokumencie „Strategia Zrównoważonego Rozwoju Miasta Łomża do 2020 roku”, przyjętym Uchwałą Nr 62/XIII/07 Rady Miejskiej Łomży w dniu 27 czerwca 2007 r.

W założeniach rozwoju społeczno-gospodarczego miasta Łomża na 2012 rok musimy mieć na uwadze polityczne i ekonomiczne cele polityki państwa określone w programach krajowych oraz cele zawarte w Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego przy uwzględnieniu uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych oraz stanu finansów miasta. Ich realizacja będzie bowiem znacząco wpływała na procesy rozwojowe miasta Łomża w najbliższych latach. Polityka społeczno-gospodarcza miasta nie może jednak polegać wyłącznie na adaptacji do uwarunkowań zewnętrznych. Równie ważne jest twórcze wykorzystanie lokalnych instrumentów rozwoju oraz uwzględnianie lokalnych barier i problemów.

Założenia do projektu budżetu miasta Łomża na rok 2012 zostały opracowane w oparciu o obowiązujące przepisy prawne, w tym w szczególności ustawę o dochodach jednostek samorządu terytorialnego z 13 listopada 2003 roku (Dz. U. Nr 203, poz. 1966 z późn. zm.) i ustawę o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009 r. (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.) przy uwzględnieniu sytuacji makroekonomicznej, m.in.: niekorzystnych zjawisk ekonomicznych związanych ze spowolnieniem gospodarczym, średniorocznego wskaźnika inflacji oraz lokalnych uwarunkowań. Proces spowolnienia gospodarczego i jego negatywne konsekwencje dla sytuacji finansowej powodują ograniczenia możliwości budżetowych miasta.

Długoterminowym strategicznym celem polityki społeczno-gospodarczej miasta Łomży jest osiągnięcie wysokiej jakości życia mieszkańców poprzez zrównoważony rozwój gospodarczy miasta. W założeniach planu na 2012 rok sposobem realizacji tego strategicznego celu będzie konsekwentne dążenie do osiągnięcia w pierwszej kolejności następujących celów częściowych:

1. Zwiększenie możliwości inwestycyjnych miasta.
2. Wzmocnienie bazy ekonomicznej Łomży.
3. Budowa infrastruktury społeczeństwa informacyjnego.
4. Rozbudowa i utrzymanie w dobrym stanie infrastruktury miasta.

Powyższe cele zamierzamy osiągnąć poprzez skuteczną i perspektywiczną realizację podstawowych zadań własnych miasta na prawach powiatu, zadań zleconych oraz zadań z zakresu administracji rządowej określonych w ustawach o samorządzie gminnym i powiatowym, w szczególności obejmujących sprawy:

- edukacji oświatowej, w tym szkół podstawowych, gimnazjalnych, ponadgimnazjalnych, placówek oświatowych i oświatowo – wychowawczych,
- promocji i ochrony zdrowia, współpracy z organizacjami pozarządowymi, wspierania osób niepełnosprawnych, zapewnienia kobietom w ciąży opieki socjalnej, medycznej i prawnej,
- realizacji polityki prorodzinnej, świadczeń rodzinnych oraz zaliczek alimentacyjnych,
- łagodzenia skutków bezrobocia, wspierania aktywnych form zwalczania bezrobocia,
- pomocy społecznej, w tym ośrodków i placówek opiekuńczych,
- ładu przestrzennego i nadzoru budowlanego, ochrony środowiska,
- gospodarki nieruchomościami, geodezji, kartografii i katastru,
- dróg publicznych gminnych, powiatowych, wojewódzkich i krajowych, lokalnego transportu zbiorowego, organizacji ruchu drogowego,

- porządku publicznego, ochrony przeciwpożarowej, bezpieczeństwa obywateli, ochrony przeciwpowodziowej i zapobieganiu innym nadzwyczajnym zagrożeniom życia i zdrowia ludzi oraz środowiska,
- wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizację, usuwania i czyszczenia ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych,
- komunalnego budownictwa mieszkaniowego,
- kultury i ochrony dziedzictwa kulturowego,
- kultury fizycznej, w tym terenów rekreacyjno - turystycznych i urządzeń sportowych,
- targowisk i hal targowych,
- zieleni komunalnej,
- cmentarzy komunalnych,
- obronności,
- promocji miasta, w tym promocji turystycznej i gospodarczej,
- utrzymania gminnych i powiatowych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracji publicznej.

Głównym celem polityki finansowej miasta na 2012 r. jest racjonalne planowanie dochodów i wydatków budżetu. Cel ten będzie realizowany poprzez dążenie do racjonalizacji wydatków bieżących, optymalne określenie kosztów zaspakajania potrzeb społecznych przy zachowaniu odpowiedniego standardu świadczonych usług. Podejmowane będą działania zapobiegające nadmiernemu deficytowi budżetowemu celem zapewnienia równowagi budżetowej, a w szczególności:

- ograniczające wydatki bieżące miasta,
- zwiększenie dochodów z podatków lokalnych w ramach ustawowych stawek maksymalnych,
- niezaciąganie zobowiązań dłużnych powodujących przekroczenie wskaźnika 50% długu w relacji do dochodów, z uwagi na niepewność co do przyszłego poziomu dochodów,
- niepodjęcie potencjalnych zobowiązań miasta, tj. nieudzielanie gwarancji i poręczeń oraz niezawieranie umów wsparcia potencjalnie rodzących w przyszłości zobowiązania finansowe,
- aktualizacja Wieloletniego Planu Inwestycyjnego na lata 2011 – 2018, tj. czasowe zamrożenie listy zadań inwestycyjnych lub przesunięcie terminu realizacji zadań na lata późniejsze (z wyłączeniem zadań, które będą mogły uzyskać dofinansowanie z budżetu państwa).

Przedstawione założenia do projektu budżetu miasta na 2012 r. będą realizowane przy zaangażowaniu wszystkich jednostek organizacyjnych miasta oraz przy współpracy z Samorządem Województwa. Na sytuację społeczno-gospodarczą miasta będą miały wpływ kierunki i cele „Założeń polityki społeczno - gospodarczej na 2012 rok” rozpatrywane przez Radę Ministrów. Przyjęte Założenia Planu Rozwoju Kraju na lata 2007 – 2013 są uwarunkowaniami zewnętrznymi, pozostającymi poza sferą możliwości oddziaływania samorządów terytorialnych. Wysoki deficyt strukturalny państwa jest poważnym zagrożeniem dla wzrostu gospodarczego w kolejnych latach. Wysoki poziom deficytu nie jest wyłącznie polskim problemem. Działania antykryzysowe podejmowane w wielu państwach oraz bezpośrednie skutki ograniczenia aktywności ekonomicznej sektora prywatnego, sprawiły, że obecnie w wielu krajach zarówno rozwijających się jak i rozwiniętych odnotowano znaczny wzrost nierównowagi finansów publicznych – w 24 z 27 państw UE stwierdzono istnienie nadmiernego deficytu. Zgodnie z zaleceniami Komisji Europejskiej Polska powinna do 2012 r. zredukować nadmierny deficyt w sposób wiarygodny i trwały.

Obowiązująca od 2011 r. nowelizacja ustawy o finansach publicznych zawiera mechanizmy, które ograniczają wzrost wydatków sektora rządowego i samorządowego. Zmniejszenie relacji wydatków publicznych w stosunku do PKB oraz zmiana struktury tych

wydatków będzie efektem reguły dyscyplinującej. Reguła pozwala na maksymalny wzrost tej grupy wydatków o 1% w ujęciu realnym (wydatków sztywnych). Z założeń Rady Ministrów podejmowane działania ograniczające pozwolą uniknąć ryzyka związanego z przekroczeniem przez dług publiczny drugiego progu ostrożnościowego (55% PKB).

Pomimo spowolnienia gospodarki światowej, przewiduje się, że w 2011 r. tempo wzrostu gospodarki polskiej nieznacznie przyspieszy w stosunku do poziomu 2010 r. i wyniesie 4,0% - głównie za sprawą inwestycji publicznych. Rada Ministrów prognozuje, że udział inwestycji publicznych w roku bieżącym w PKB wzrośnie do rekordowego poziomu przewyższającego 6%. Oznacza to, że inwestycje sektora rządowego i samorządowego w 2011 r. wzrosną realnie do 20%.

Poprawa koniunktury gospodarczej, w tym rosnący popyt inwestycyjny, będą pozytywnie wpływać na wzrost popytu na pracę. Istotnym ograniczeniem podażowym będą czynniki demograficzne. Uwzględniając przewidywany ubytek ludności w wieku produkcyjnym (wg GUS ponad 100 tys. osób w 2011 r. i 150 tys. w 2012 r.) nawet przy założonym wzroście aktywności zawodowej podaż pracy będzie się obniżać. Czynnikiem ograniczającym wzrost płac w skali gospodarki narodowej będzie zamrożenie funduszu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej.

Przewiduje się, że w 2012 r. realnie tempo wzrostu PKB w Polsce utrzyma się na poziomie 4%, pomimo znacznego ograniczenia wkładu we wzrost PKB ze strony popytu publicznego. Miejsce inwestycji publicznych w generowaniu wzrostu gospodarczego powinny stopniowo przejmować inwestycje prywatne. Prognozuje się realny wzrost inwestycji sektora prywatnego o 14,7%.

Prowadzenie stabilnej i realistycznej polityki na rzecz rozwoju Łomży opierać się będzie na:

- zwiększeniu stawek podatków i opłat lokalnych o wskaźnik inflacji euro do roku bazowego w zakresie podatku od środków transportowych oraz o wskaźnik inflacji za okres: II kw. 2011 - II kw. 2010 - dla pozostałych podatków,
- kontynuacji projektów realizowanych ze środków zewnętrznych, w tym w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego i Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka,
- udzieleniu zwolnień od podatku od nieruchomości jako wsparcie nowych inwestycji i tworzenie nowych miejsc pracy na podstawie podjętej Uchwały Rady Miejskiej,
- realizacji zadań w zakresie infrastruktury technicznej w obszarach scaleniowych,
- udostępnianiu nieruchomości komunalnych na cele rozwoju przedsiębiorczości,
- realizacji najważniejszych dla jednostek samorządu terytorialnego reform:
 - dostosowania warunków w zakresie oświaty i wychowania do ilości uczniów,
 - zatrzymaniu procesu dekapitalizacji majątku komunalnego, w tym kontynuacja termomodernizacji placówek oświatowych i użyteczności publicznej,
- poprawie bezpieczeństwa mieszkańców,
- przygotowaniu do planowanej na lata 2012 – 2013 absorpcji środków unijnych w ramach perspektywy finansowej 2007 – 2013.

Budżet miasta na 2012 r. zostanie opracowany przy założeniu realnych dochodów, a środki finansowe będą skierowane przede wszystkim na zadania strategiczne warunkujące prawidłowy rozwój Łomży. Podejmowane będą działania organizacyjne i egzekucyjne w celu zwiększenia dochodów miasta. Podstawową zasadą działań miasta będzie efektywna i oszczędna gospodarka oparta na: poprawie jakości usług w całej gospodarce komunalnej, racjonalizacji struktur oraz poziomu kosztów wytwarzania.

Władze Miasta będą kontynuowały działania organizacyjno - prawne w celu dalszej poprawy systemu zarządzania miastem oraz rozwoju samorządności. Ponadto prowadzona będzie współpraca samorządu z organizacjami pozarządowymi jako ważny instrument zwiększania udziału obywateli w lokalnym i regionalnym życiu publicznym. Wypracowanie stałych ram współpracy przyczyni się do ożywienia i wyzwalania inicjatyw lokalnych.

Za zadania priorytetowe dla rozwoju miasta uznano stworzenie podmiotom gospodarczym warunków do inwestowania i prowadzenia działalności gospodarczej poprzez kompleksowe przygotowanie terenów inwestycyjnych oraz pozyskanie nowych inwestorów. Stworzenie terenów inwestycyjnych w mieście będzie miało bezpośredni wpływ na wszystkie podmioty prowadzące działalność gospodarczą w podregionie łomżyńskim, a także na warunki życia mieszkańców i tworzenie nowych miejsc pracy.

Dokument niniejszy podlega uchwaleniu przez Radę Miejską Łomży i będzie wdrażany w 2012 roku.

I. UWARUNKOWANIA

A. ZEWNĘTRZNE

Sytuacja społeczno - gospodarcza miasta Łomża w znacznej mierze uzależniona jest od polityki gospodarczej państwa określonej w następujących dokumentach:

- Założeniach polityki społeczno - gospodarczej na rok 2012,
- obowiązującym ustawodawstwie gospodarczym,
- ustawie o dochodach samorządu terytorialnego,
- zasadach wyznaczania limitów wydatków do opracowania projektu budżetu państwa na 2012 rok - opracowanych przez Ministra Finansów.

Zakłada się, że podstawowe parametry makroekonomiczne na rok 2012 osiągną następujące wielkości:

- utrzymanie średniorocznego Produktu Krajowego Brutto w wysokości 4,0% co oznacza wzrost o 0,5% w stosunku do planowanego wskaźnika w roku 2011,
- wskaźnik średniej inflacji – wzrost o 0,5%,
- średnioroczny wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych – 2,8%,
- nominalny wzrost przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej wyniesie 2,9%,
- przeciętne wynagrodzenie w gospodarce narodowej wyniesie 3 624 zł.

B. WEWNĘTRZNE

Działania mające na celu realizację zadań strategicznych w 2012 r. na rzecz rozwoju Łomży opierać się będą na:

- zaplanowaniu odpowiedniej struktury wydatków w perspektywie rocznej i wieloletniej, zgodnie z Wieloletnią Prognozą Finansową Miasta na lata 2011 - 2021,
- zabezpieczeniu środków na wkład własny i prefinansowanie projektów realizowanych w ramach funduszy unijnych,
- przestrzeganiu nowych wytycznych Ustawy o finansach publicznych dotyczących zadłużenia jednostki samorządu terytorialnego,
- zabezpieczeniu środków na zadania związane z zaspokojeniem potrzeb mieszkańców jak i jednocześnie zapewnienie finansowania zadań inwestycyjnych,
- kontynuacji starań na pozyskanie zewnętrznych źródeł finansowania zadań realizacyjnych,
- nadzór nad efektywnością wydatkowania środków miasta przekazywanych jednostkom podległym oraz innym podmiotom realizującym zadania miasta,
- bieżącym monitorowaniu realizacji planu dochodów i wydatków budżetowych.

Polityka władz Łomży na rzecz rozwoju miasta opierać się będzie na poniższych opracowaniach:

- Strategia Zrównoważonego Rozwoju Miasta Łomża do 2020 roku,
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Łomży,
- Wieloletni Plan Inwestycyjny na lata 2010 - 2018,
- Zintegrowany Program Gospodarki Transportowej Miasta Łomży,
- Program Ochrony Środowiska dla Miasta Łomży na lata 2004-2015,
- Plan Gospodarki Odpadami dla Miasta Łomży na lata 2004-2015,
- Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego do 2020 roku,
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Podlaskiego 2007-2013,
- Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej,
- Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko,
- Program Operacyjny Kapitał Ludzki,
- Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka,
- Programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej,
- Mechanizm Finansowy EOG,
- Norweski Mechanizm Finansowy,
- Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013.

II. CELE POLITYKI SPOŁECZNO – GOSPODARCZEJ

Infrastruktura techniczna

1. Przygotowanie dokumentacji technicznych dla inwestycji w celu umożliwienia wnioskowania o dofinansowanie ze środków zewnętrznych,
2. Realizacja inwestycji w zakresie budowy infrastruktury drogowej zgodnie z Wieloletnim Planem Inwestycyjnym na lata 2010-2018 oraz Programem Budowy Ulic na lata 2012-2016,
3. Poprawa stanu technicznego istniejących ulic miejskich i osiedlowych,
4. Poprawa dostępności komunikacyjnej poprzez zwiększanie ilości miejsc parkingowych w rejonach koncentracji usług oraz zespołach zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej,
5. Kompleksowe uzbrajanie terenów pod inwestycje,
6. Tworzenie warunków dla budownictwa indywidualnego i wielorodzinnego,
7. Budowa centrum komunikacyjnego przy ul. Sikorskiego i Al. Legionów (zmiana sposobu zagospodarowania terenu targowiska miejskiego oraz dworca PKS), z wykorzystaniem Partnerstwa Publiczno-Prywatnego,
8. Rewitalizacja centrum miasta, w tym przebudowa Hali Targowej.

Gospodarka komunalna i ochrona środowiska

1. Utrzymanie istniejącej infrastruktury komunalnej we właściwym stanie technicznym, w tym m.in.:
 - kontynuacja modernizacji i urządzania parków miejskich,
 - utrzymanie i rozbudowa systemu monitoringu miasta,
 - kontynuacja remontów istniejącej sieci oświetlenia ulicznego,
2. Zakupy inwestycyjne na odtworzenie majątku komunalnych zakładów budżetowych (Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacji, Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej),
3. Odpowiednie kształtowanie cen usług komunalnych:
 - ceny biletów komunikacji miejskiej,

- opłaty za wodę i wprowadzenie ścieków do miejskiej sieci kanalizacyjnej,
 - opłaty za wywóz i unieszkodliwianie odpadów komunalnych,
4. Organizacja nowego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w związku z wejściem w życie z dniem 1 stycznia 2012 r. znowelizowanej ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach,
 5. Współfinansowanie selektywnej zbiórki odpadów w mieście oraz akcji zbierania odpadów elektrycznych i elektronicznych, a także innych odpadów niebezpiecznych,
 6. Uzyskanie pełnej sprawności i wydajności Zakładu Przetwarzania i Unieszkodliwiania Odpadów w Miastkowie,
 7. Przygotowanie dokumentacji i rozpoczęcie rekultywacji wyłączonych z eksploatacji sektorów składowiska odpadów komunalnych w Miastkowie,
 8. Zapewnienie środków i organizacja systemu dopłat na demontaż i usuwanie wyrobów zawierających azbest zgodnie z miejskim Programem Usuwania Azbestu,
 9. Współorganizowanie i dofinansowanie zadań w zakresie edukacji ekologicznej, w tym akcji „Sprzątanie Świata” oraz konkursów i akcji o tematyce ekologicznej, organizowanych przez szkoły i organizacje ekologiczne,

Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego

1. Dotacje na działalność bieżącą instytucji kultury:
 - Miejski Dom Kultury - Dom Środowisk Twórczych,
 - Teatr Lalki i Aktora,
 - Filharmonia Kameralna im. Witolda Lutosławskiego,
 - Miejska Biblioteka Publiczna,
 - Muzeum Północno – Mazowieckie,
2. Udzielanie dotacji celowych na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, położonych na obszarze Miasta Łomża zgodnie z przyjętą Uchwałą Rady Miejskiej,
3. Wydatki inwestycyjne dla instytucji kultury:
 - modernizacja sali widowiskowej na potrzeby Filharmonii Kameralnej,
 - budynek i sala widowiskowa na potrzeby MDK-DŚT,
 - zakupy inwestycyjne na potrzeby instytucji kultury,
 - adaptacja części skrzydła Zespołu Szkół Drzewnych na potrzeby statutowej działalności Teatru oraz utworzenie przy teatrze Ośrodka Edukacyjnego.
 - prace remontowe w budynku głównym i filii Miejskiej Biblioteki Publicznej,
 - niezbędne wyposażenie Muzeum Północno – Mazowieckiego,
4. Nagroda Prezydenta Miasta za szczególne dokonania w dziedzinie kultury,
5. Dofinansowanie wydarzeń kulturalnych i form edukacji kulturalnej,
6. Dotacje celowe na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji stowarzyszeniom:
 - działalność wydawnicza promującą Łomżę i Ziemię Łomżyńską,
 - organizacja otwartych imprez kulturalnych,
 - działalność popularno – naukowa,
 - realizacja programów edukacyjnych w sferze kultury, w tym programów służących przygotowaniom do obchodów 600-lecia nadania Łomży praw miejskich.

Sport, turystyka i promocja miasta

1. „Tereny sportowo-rekreacyjne nad Narwią – I etap” – projekt współfinansowany w ramach RPOWP,
2. Przygotowanie koncepcji modernizacji muszli koncertowej przy ul. Zjazd,

3. Wspieranie działalności Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji:
 - utrzymanie i udostępnianie miejskich obiektów sportowych i sportowo-rekreacyjnych,
 - organizacja imprez i zawodów sportowo - rekreacyjnych,
 - kontynuowanie remontu i modernizacji budynku administracyjno-hotelowego przy ul. Zjazd,
 - dostosowanie do wymogów ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych stadionu miejskiego.
4. Prezentacja walorów miasta w artykułach prasowych, w tym w wydawnictwach targowych,
5. Udział miasta w wybranych targach/prezentacjach krajowych i zagranicznych,
6. Organizacja i współorganizacja imprez o charakterze kulturalnym i turystycznym,
7. Kreowanie atrakcji i produktów turystycznych, sportowych i rekreacyjnych,
8. Wspieranie działalności instytucji i organizacji, klubów sportowych, zespołów artystycznych, których sukcesy mogą mieć wpływ na promocję i pozytywny wizerunek Łomży,
9. Rozszerzanie, uzupełnianie i aktualizowanie oferty wydawniczej w zakresie wielonakładowych materiałów reklamowych,
10. Dotacje na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji stowarzyszeniom w celu upowszechniania turystyki:
 - organizacja kąpieliska miejskiego,
 - zapewnienie bezpiecznego wypoczynku nad Narwią - zainstalowanie monitoringu,
 - organizacja rajdów, spływów, zlotów turystycznych na Ziemi Łomżyńskiej,
11. Dotacje celowe na zadania w zakresie kultury fizycznej zlecone do realizacji stowarzyszeniom:
 - programy szkolenia sportowego dzieci i młodzieży,
 - przygotowania do udziału klubów sportowych we współzawodnictwie sportowym seniorów,
 - organizacja na terenie miasta otwartych wydarzeń sportowych i sportowo - rekreacyjnych,
 - udział zespołów sportowych w zawodach o zasięgu regionalnym i ogólnopolskim w ramach systemu współzawodnictwa sportowego,
 - upowszechnianie kultury fizycznej poprzez dofinansowanie programów aktywnego wypoczynku dzieci i młodzieży - łączenie z Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
 - wspieranie wypoczynku dzieci i młodzieży w czasie ferii szkolnych w miejscu zamieszkania.
12. Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji stowarzyszeniom,

Rozwój przedsiębiorczości

1. Sukcesywne pozyskiwanie terenów przeznaczonych pod inwestycje, w tym dla podstrefy specjalnej strefy ekonomicznej,
2. Promocja gospodarcza miasta i tworzenie warunków sprzyjających napływowi kapitału,
3. Udział w prezentacjach, targach i misjach gospodarczych,
4. Opracowanie ofert inwestycyjnych w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego,
5. Sukcesywne opracowywanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
6. Zwolnienia od podatku od nieruchomości dla przedsiębiorców na podstawie przyjętej uchwały Rady Miejskiej,
7. Kontynuacja współpracy miasta z Polską Agencją Informacji i Inwestycji Zagranicznych oraz agencjami rozwoju regionalnego.
8. Uproszczenie procedur w zakresie obsługi mieszkańców, przedsiębiorców i inwestorów.

Informatyka

1. „Wdrażanie elektronicznych usług dla ludności województwa podlaskiego - cz. II, administracja samorządowa” (dofinansowanie ze środków RPO WP):
 - stworzenie i wdrożenie elektronicznego obiegu dokumentów,
 - stworzenie i wdrożenie cyfrowego urzędu do obsługi klienta przez Internet,
 - stworzenie i wdrożenie usług hostingowych,
 - stworzenie i wdrożenie usług edukacji z wykorzystaniem Internetu,
 - doposażenie w urządzenia teleinformatyczne.
2. „Stop wykluczeniu cyfrowemu w mieście Łomża” w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka,

Oświata i wychowanie

1. Prowadzenie polityki realizacji zadań oświatowych w sytuacji niżu demograficznego,
2. Dostosowanie bazy technicznej i wyposażenia do potrzeb szkolnictwa w istniejących i przyszłych warunkach demograficznych,
3. Dofinansowanie wypoczynku dzieci i młodzieży,
4. Wprowadzenie zadań wynikających ze zmian obowiązującego prawa w zakresie opieki nad dzieckiem w wieku 0 - 3 lat,
5. Remont i modernizacja budynku Zespołu Szkół Ogólnokształcących,
6. Opracowanie dokumentacji technicznej na budowę hali sportowo-widowiskowej przy LO Nr II.

Gospodarka nieruchomościami i planowanie przestrzenne

1. Gospodarowanie nieruchomościami będącymi własnością miasta:
 - zbywanie nieruchomości, które nie służą realizacji zadań własnych miasta, a ze względu na ich stan techniczny ponoszone są nakłady na ich utrzymanie,
 - udostępnianie nieruchomości w drodze najmu i dzierżawy,
2. Gospodarowanie nieruchomościami Skarbu Państwa,
3. Ustalanie opłat z tytułu zmiany wartości nieruchomości (opłata adiacencka, planistyczna),
4. Realizacja zadań z zakresu geodezji i kartografii,
5. Kontynuacja i zakończenie prac nad opracowaniem Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Łomża w granicach administracyjnych miasta,
6. Zakończenie rozpoczętych prac nad opracowaniem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego - obszar P8 rejon ulic Polnej i Łukasińskiego,
7. Rozpoczęcie prac nad opracowaniem nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miasta:
 - tereny położone między ulicami W. Polskiego i Nowogrodzkiej,
 - tereny południowo – wschodniej części miasta.

Ochrona zdrowia

1. Realizacja zadań oraz wspieranie działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie w ramach Łomżyńskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Patologii Społecznej,
2. Wspieranie działań mających na celu profilaktykę, promocję zdrowego stylu życia oraz pomoc chorym i ich rodzinom w ramach Łomżyńskiego Programu Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi,

Pomoc społeczna

1. Realizacja programów zapisanych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na Terenie Miasta Łomży na lata 2007-2015,
2. Wspieranie działalności jednostek realizujących zadania w ramach pomocy społecznej;
 - Dom Pomocy Społecznej,
 - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
 - Ośrodek Interwencji Kryzysowej,
 - Klub Seniora,
 - Wielofunkcyjna Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza,
 - Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności,
 - Ośrodek Adopcyjno - Opiekuńczy,
 - Ośrodek Rewalidacyjno - Wychowawczy,
3. Współfinansowanie działań na rzecz osób niepełnosprawnych,
4. Wspieranie realizacji Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2011- 2015.

Bezpieczeństwo publiczne

1. Realizacja zadań z zakresu obrony cywilnej i zarządzania kryzysowego:
2. Kontynuacja działań prowadzonych przez Straż Miejską na rzecz poprawy bezpieczeństwa mieszkańców w miejscach publicznych:
 - rozbudowa systemu monitoringu wizyjnego miasta,
 - wdrażanie programów profilaktycznych eliminujących możliwość występowania zjawiska wykluczenia społecznego, bezdomności i powiększania się bezrobocia, rozwoju zjawisk związanych z alkoholizmem, demoralizacją nieletnich jako czynników warunkujących przestępczość pospolitą,
3. Poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego w mieście,
4. Dofinansowanie działań Policji i Państwowej Straży Pożarnej w zakresie porządku i bezpieczeństwa publicznego.

III. ŚRODKI NA REALIZACJĘ ZAMIERZONYCH CELÓW

Aktualny stan finansów Miasta Łomża

W okresie I półrocza 2011 r. uzyskano **dochody** budżetowe miasta w wysokości 144 883 928 zł, co stanowi 51,26% wielkości planowanej, w tym dochody bieżące na kwotę 121 715 877 zł oraz dochody majątkowe na kwotę 23 168 051 zł. W strukturze dochodowej wykonanego budżetu dochody własne stanowią 32,31%, subwencje 41,44%, dotacje 15,13%, środki z funduszy unijnych 11,12%.

Z uzyskanych dochodów budżetowych, przychodów budżetowych oraz wolnych środków dokonano planowanej spłaty **zadłużenia** na łączną kwotę 3 967 882 zł długoterminowych kredytów bankowych i pożyczek.

Wydatki budżetu miasta zostały wykonane na kwotę 148 007 464 zł, co stanowi 46,54% wielkości planowanej. W strukturze wykonanych wydatków 69,61% stanowią wydatki bieżące tj. 103 028 788 zł oraz 30,39% wydatki inwestycyjne w wysokości 44 978 675 zł.

Zadłużenie budżetu miasta na dzień 30.06.2011 r. wynosi 59 232 497 zł, w tym kredyt krótkoterminowy w kwocie 4 000 000 zł, oraz zadłużenie długoterminowe w kwocie

55 232 497,02 zł i stanowi 40,88% ogółu zadłużenia, w tym zadłużenie długoterminowe 38,12% uzyskanych dochodów za I półrocze 2011 r.

W analizie poziomu realizacji planowanych **dochodów** miasta w okresie pierwszych 6 miesięcy 2011 r. jest widoczny pozytywny wpływ wzrostu gospodarczego. Uzyskane dochody budżetu miasta za I półrocze 2011 r. były wyższe o 17 694 472 zł od wykonania budżetu po stronie dochodów za I półrocze 2010 r. Dominujące pozycje w strukturze dochodów budżetu miasta stanowią subwencje i dochody własne.

Subwencje wpłynęły w kwocie 60 044 810 zł, co stanowi 60,40% planu pierwotnego i 59,89% planu po zmianach. Wielkości planowanych subwencji stanowią 35,65% udziału w planie pierwotnym, 35,47% udziału w planie po zmianach na 30.06.2011 r. i 41,44% udziału w wykonaniu dochodów za I półrocze 2011 r. Drugą pozycję w tej strukturze zajmują **dochody własne**, których udział przy pierwotnej wielkości budżetu stanowi 35,75% i 35,49% w planie po zmianach, zaś w odniesieniu do wykonanych dochodów stanowi 32,31%. Za I półrocze 2011 r. uzyskano dochody własne w kwocie 46 806 336 zł, co stanowi 46,95% wykonania pierwotnego planu oraz 46,67% wykonania planu po zmianach. Część dochodów cechuje wyższą, część niższą wrażliwość na koniunkturę gospodarczą. Do pierwszej należy zaliczyć podatki dochodowe, dochody majątkowe i podatek od czynności cywilno-prawnych, do drugiej subwencje i dotacje.

Trudna sytuacja gospodarcza, wzrost bezrobocia i zahamowanie podwyżek skutkuje niższymi **wpływami** z podatku PIT. Przekazane wpływy udziału gminy i powiatu w podatku PIT wynoszą 19 195 880 zł, co stanowi 42,84% wykonania planu, oraz były o 1% wyższe w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego. Szacuje się, że założony plan roczny w wysokości 45 729 288 zł powinien być wykonany. W skutek spadku poziomu zyskowności przedsiębiorstw maleją wpływy z podatku CIT. Wpływy z tego podatku wyniosły kwotę 815 900 zł i stanowiły 41% planu.

Dotacje ogółem zajmują trzecie miejsce w strukturze dochodów budżetu miasta z udziałem w wielkości pierwotnie planowanej 13,38%, w wielkości planu po zmianach 13,57% oraz wielkości wykonanej 15,13%. Dotacje ogółem zostały wykonane w wysokości 21 914 176 zł, co stanowi 58,76% w stosunku do planu na początek roku oraz 57,12% wielkości planu po zmianach.

Udział **środków Unii Europejskiej** w budżecie miasta w I półroczu 2011 r. wynosi 11,12%. Stanowi kwotę 16 118 605 zł. W porównaniu do analogicznego okresu ubiegłego roku udział w budżecie środków unijnych zwiększył się o 5,66% w planie pierwotnym, w planie po zmianach zmniejszył się o 3,33 % oraz zwiększył się w wykonaniu za I półrocze 2011 r. o 4,01%. Kontynuowane w I półroczu 2011 r. **wydatki inwestycyjne** zadań wieloletnich, z udziałem środków pochodzących z Unii Europejskiej, angażowały znaczące środki własne oraz kredyty i pożyczki dla regulowania powstałych zobowiązań finansowych. Spowodowało to uzyskanie zaledwie 10% wykonania planu dochodów z odsetek od środków na rachunkach bankowych.

Realizacja budżetu w warunkach kryzysu gospodarczego wymaga bieżącego monitorowania uzyskiwanych dochodów oraz realizowanych wydatków. Przekazywane informacje o powracającym kryzysie międzynarodowym oraz zapowiedzi o spowolnieniu gospodarczym powodują, że potencjalni inwestorzy odkładają swoje decyzje w zakresie zakupów majątkowych lub gospodarczych. Występuje obawa o uzyskanie planowanych wpływów ze sprzedaży majątku komunalnego (działki miejskie). Monitorowana jest realizacja planowanych wydatków bieżących i inwestycyjnych. Wszelkie oszczędności wynikające z przeprowadzonych przetargów będą zmniejszały planowany deficyt budżetu miasta. W roku 2011 zostanie zakończona realizacja części projektów w ramach RPOWP i PO IiŚ.

Perspektywa finansowa dla Miasta Łomża na rok 2012 i lata następne

Przewiduje się, że w 2012 r. warunki gospodarki budżetowej Miasta będą w dalszym ciągu determinowane przez niestabilne otoczenie makroekonomiczne. Perspektywy fiskalne

z dużym prawdopodobieństwem wskazują na możliwość utrzymania się wzrostu gospodarczego. Jednocześnie należy brać pod uwagę, iż prognozy makroekonomiczne krótkoterminowe i średniookresowe są obciążone ryzykiem wynikającym z niepewności co do dalszego przebiegu procesów recesyjnych w Europie i na świecie oraz ich wpływu na gospodarkę kraju, a tym samym na dochody budżetowe miasta Łomża.

Weryfikacja budżetu miasta na 2011 r. oraz Wieloletniego Planu Inwestycyjnego (WPI) na lata 2010-2018, polegająca na dostosowaniu wydatków Miasta do ograniczonych możliwości finansowych, będzie stanowiła podstawę do planowania na rok 2012 oraz konstruowania nowej edycji WPI.

Priorytetem polityki budżetowej w roku 2012 i w latach następnych będzie konsekwentna racjonalizacja gospodarki finansowej miasta w celu optymalizacji dochodów i wydatków budżetowych. W ramach działań w tym zakresie kontynuowany będzie proces optymalizacji zależnych lub częściowo zależnych od miasta czynników kształtujących dochody niepodatkowe i podatkowe. Niezbędna będzie intensyfikacja działań mających na celu zwiększenie dostępnych środków na realizację zadań, m.in. poprzez wykorzystanie możliwych operacji finansowych np. realizowanie zadań w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego. W tym kontekście szczególnego znaczenia nabiera maksymalne wykorzystanie środków bezzwrotnych z budżetu Unii Europejskiej w ramach kończącej się perspektywy finansowej na lata 2007-2013 oraz z innych źródeł pomocowych. Strategicznym celem stanie się konieczność zapewnienia wkładu własnego do projektów wykorzystujących fundusze unijne. Aktywne pozyskiwanie środków zewnętrznych stanowi szansę na rozwój miasta, jak też pozwoli na złagodzenie negatywnych skutków spowolnienia gospodarczego.

W celu dostosowania wydatków miasta do ograniczonych możliwości finansowych oraz optymalizacji środków przeznaczonych na rozwój - niezbędne będzie ograniczanie dynamiki wydatków bieżących. Przewiduje się, że kwota planowanych wydatków bieżących na rok 2012 nie będzie wyższa nominalnie od przewidywanej kwoty realizacji w 2011 r., co oznacza realny spadek kwoty tych wydatków. Ograniczenie wzrostu będzie w szczególności dotyczyło pozostałych wydatków bieżących, zwłaszcza związanych z zadaniami o charakterze fakultatywnym.

Zakłada się, że w wyniku wprowadzenia koniecznej weryfikacji wydatków w roku 2012 i latach następnych nastąpi dostosowanie do ograniczonych możliwości dochodowych.

Podstawowym warunkiem umożliwiającym realizację celów przedstawionych w poszczególnych działach tematycznych jest zabezpieczenie ich finansowania.

Dochody własne będą realizowane z:

- a) podatków i opłat lokalnych wg stawek uchwalonych przez Radę Miejską Łomży,
- b) podatków i opłat realizowanych przez Urząd Skarbowy, płaconych przez jednostki organizacyjne nie mające osobowości prawnej, osoby prawne i fizyczne w zakresie:
 - podatku od spadków i darowizn,
 - podatku od czynności cywilno – prawnych,
 - z tytułu karty podatkowej,
- c) Ministerstwa Finansów - udział we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych dla gminy i powiatu,
- d) z majątku komunalnego:
 - ze sprzedaży mieszkań,
 - ze sprzedaży gruntów lub przekształceń z prawa wieczystego użytkowania w prawo własności,
 - opłat pozostałego majątku komunalnego, w tym:
 - opłat targowych na podstawie uchwalonych stawek,
 - opłat adiacenckich,
 - opłat za dzierżawę nieruchomości przy zastosowaniu wskaźników inflacyjnych,
 - opłat za wieczyste użytkowanie,

- opłat za najem lokali użytkowych lub nieruchomości.

Zewnętrzne środki finansowe z budżetu państwa zostaną określone przez:

1. Ministerstwo Finansów w zakresie subwencji ogólnej dla gminy i powiatu,
2. Podlaski Urząd Wojewódzki w zakresie dotacji celowych na realizację zadań zleconych gminie i powiatowi oraz dofinansowanie określonych zadań własnych.

PLAN FINANSOWY NA 2012 ROK:

Dochody budżetu miasta ogółem 234 097 775 zł

Wydatki budżetu miasta ogółem 237 877 744 zł

w tym:

wydatki bieżące 208 896 944 zł

wydatki majątkowe 28 980 800 zł

Przychody i rozchody budżetu miasta 261 908 902 zł

w tym:

planowane kredyty 13 000 000 zł

splata pożyczek i kredytów 11 031 158 zł

Miasto ubiega się o dotacje ze środków krajowych oraz funduszy Unii Europejskiej w zakresie dofinansowania wieloletnich inwestycji realizowanych w ramach zadań własnych. Przy realizacji projektów unijnych wystąpi konieczność zaciągnięcia kredytów inwestycyjnych lub obligacji komunalnych.

Działania miasta Łomża mające na celu realizację zadań strategicznych w roku 2012 będą głównie polegały na kontynuacji starań o pozyskanie środków zewnętrznych. Według raportu opublikowanego przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego - na dzień 31.07.2011 r. stan wykorzystania alokacji w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2007-2013 wynosi 77,9%.

Instrumenty, które umożliwią korzystanie z dodatkowych, obok funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności, źródeł bezzwrotnej pomocy zagranicznej to: Norweski Mechanizm Finansowy oraz Mechanizm Finansowy EOG na lata 2009-2014. Z podpisanego w czerwcu 2011 r. memorandum w sprawie powyższych mechanizmów wynika, iż łączna kwota wsparcia wynosi 1,788 mld euro, z czego dla Polski przeznaczono 32% - ok. 572 tys. euro. Programy te planowane są do uruchomienia w II połowie 2012.

Przewodniczący
Rady Miejskiej Łomży

Maciej Andrzej Borysewicz

Opracowano:

w Wydziale Rozwoju i Funduszy Zewnętrznych
w oparciu o materiały dostarczone
przez wydziały i jednostki merytoryczne